

POLITIKKUR

Løgtingsval í heyst

AFTANÁ SAMGONGUSLITIÐ. SUM LÖGMAÐUR BOÐAÐI FRÁ 29. APRIL. VENTAÐU TEY FLESTU, AT VAL FÖR AT VERA Í HEYST; MEN SO VAR IKKI OG — TYÐULIGA AV VALRÆÐSLU — FUNNU SAMGONGUFLOKKARNIR SAMANAFTR OG ÆTLA NÚ AT HALDA SAMAN VALSKEIÐIÐ ÚT. MEDARBEIÐARI OKKARA »POLIT« SET UR HER FRAM NAKRAR HUGLEIÐINGAR Í SAMBANDI VIÐ. HVAT EIN KUNDI VENTA AV EINUM VALI Í HEYST.

Helt sjálvsstýrissamgongan?

Manna millum varð dögliga talað um, hvat fór at henda, um eitt lögtingsval hevði verið í heyst. Hetta kundi sjálvandi bara verða gitingar; men kortini ikki meira gitingar enn so, at ein mynd kundi skapast burtur ur teimum ymsku viðurskiftum, ið samantlagt komu at verða avgerandi fyri úrslitinum av einum vali.

Vit vita í fyrsta lagi, at óseman innan sjálfstýrissamgonguna hevur verið ovurstór, ja, nógv stórri enn fólk høvdu varhugað av, áðrenn teir fóru undir at avdúka hvønn annan í blóðnum og manna millum aftaná samgonguslitið. Hesar avdúkingar sögdu rættuliga nógv.

Fólkaflokkurin hevur ætlandi tora at tikið eitt val, tað er einki at ivast í, at teir í samarbeiðinum hava verið og til eitt val vildu verið hitt sterkasta liðið í samgonguni.

Tað er navnliga fólkaflokkurin, ið fult og heilt hevur dominerað samgonguni, tí eftir øllum at døma hevur tjóðveldisflokkurin ikki fingið eitt av sinum høvudsámum fram; men hevur á næstan hvørjum einasta sinni verið noyðdur at dvina og heldur áfram við at gera tað — eisini nú aftaná nýggju samarbeiðsroyndina.

Hóast ein vissan valótta vita vit frá mætum fólkaflokksmönnum, at teir sjálfvir mettu seg at kunna halda stóðuna við eitt komandi val; men her kemur tó ein nokk so eymur spurningur upp: hóast eigandi fyrisetið í landsstýrinum hava teir higartil ikki framt eitt einasta mál og vundið eitt einasta stig longur fram á sjálfstýrisleið.

Men lat okkum í hesum sambandi gera greitt, at tað er ivasamt, hvussu nógv fólkaflokksvejarar leggja í alt tað, ið gongur undir heitinum ella miðar ímóti meira sjálfstýri. Her hevur flokkurin vingað so nógv frá krigssárunum og fram til dagin í dag, at á hesum bógi eigur flokkurin at stórvægis álít millum manna, meðan fólkaflokkska veljarafjöldin heldur mannar seg um henda flokk fyrir at skapa hina dyggastu verju um kapitalistisku samfelagsskipanina — eitt bollverk móti sosialismuni.

nú sosialistaflokkurin hevur tikið seg so stóruga fram øll tey seinastu valini.

TJÓÐVELDISFLOKKURIN — HITT VEIKA LIÐIÐ

Fyrst er at minnst til, at seinasta val var tann stóri munur á fólkaflokkinum og tjóðveldisflokkinum, at fólkaflokkurin vann nokk so væl, meðan tjóðveldisflokkurin hevði munandi afturgongd. Tað er einki, ið talar fyri, at hetta skráðið, ið hjá tjóðveldisflokkinum er aftur bót, tvørturímóti kann tað vala vera ivi um, at hetta skráðið er vorið stórri undir hini óheppiligu sjálfstýrissamgonguni.

Ein má halda, at tað er — tjóðveldisflokkurin — hitt veikasta liðið í sjálfstýrissamgonguni — sum mest ræðist eitt komandi val, serstakliga um tað skuldi verið í heyst. Hetta kann best undirbyggjast við frásøgn um frá leiðandi tjóðveldismönnum.

Hjá tjóðveldisflokkinum er ivaleyst umráðandi, at tað verður drálað við valinum í dag longsta.

HINGI POLITISK ÚRSLIT AT FARA TIL VAL UPPÁ

Tjóðveldisflokkurin er og verður ikki væl fyrir at fara til vals, uttan hann hevur okkurt vundið »sjálfstýrismál« — t. v. s. onkra yvirteku — at visa á; men tjóðveldisflokkurin hevur framvegis einki at leggja fyrir veljarafjöldina, ið hann kann kanna sær sum vundið tjóðveldismál.

Hann hevur allastaðni verið við undirlutan og noyddu, at drigið í land nærum hvørja ferð flokkurin hevur roynt at framt egin stevnumál. Hin parturin av samgonguni er væl vitandi um val-

ræðslu tjóðveldismanna, og hesir hava tí eisini nýtt høvið til at trýsta hitt veikasta samgonguliðið til tagn og politiskt avreksloysi.

Vón tjóðveldismanna er tí at fáa avrikað okkurt hetta tjóðarskeiðið, ið eftir er, so teir ikki standa fullkomuliga turgeldir, tá regluligt val verður komandi heyst; men tað verður neyvan gjørligt at fáa framt nakað til muns, ið kann bota uppá undanfarið avreksloysi í nærum trý ár.

SMÁFLOKKARNIR OG TEIRRA LAGNA

Sjálfstýrissflokkurin og framburðsflokkurin hava ongan kans til framgongd og tjansheldur at vinna nakað val. Sjálfstýrissflokkurin stóð í stað seinasta val; men hjá honum er liðið at venta uttan nýggja afturgongd. Lagna framburðsflokksins kann ikki hugast stórt ódrvisi.

Talan er eisini um broytingar í valloginum. Nevndar hava verið ymskar og í vissum fornum broytingar av avgerandi tydingi. Verður nakað burtur ur hesum, kann hetta føra við sær, at smáflokkarnir hvørva av tingi.

I hesum sambandi er at siga, at ein kann rokna við, at nevndu smáflokkar geva seg upp til fólkaflokk; men hetta er so bara ein annar mátti at hvørva uppá.

Her í blóðnum hevur longu verið sagt frá royndum at gera slíka samgongu millum sjálfstýrissflokkinn og fólkaflokkinn.

Hetta kann koma at geva fólkaflokkinum ein vissan fyrinum, men uttan iva taka burtur av sjálfstýrissamgonguni og gera hana veikari gera hann beinleiðis í minniluta.

NIDURSTØÐA

Tá ein veit, hvusu liðið álít, hetta stýrið hevur millum manna, kennir klandursandan innanhýsis, hevur verið vitni til eitt ókent avreksloysi og veit um, at flokkar ikki hava nakað av tydingi at leggja fyrir veljarafjöldina, kann valla nakar ivi vera um, at landsstýrissamgongan hevði verið fyrir álvarsilum tapi á einum vali í heyst — tapslistin hjá teimum einstøku flokkunum vildi ivaleyst verið eitt sindur ójavnur, tí ætlandi vildi onkur av flokkunum staðið seg ikki heilt so illa, meðan aðrir vildu verið fyrir stórum bakbrestum.

At henda meting ikki er av leið, hava vit fullgøð progy fyrir. Var ósigurin teimum ikki fullvisur, vildi landsstýrissamgongan held- ikki verið knýtt av nýggjum. Val ræðslan rak teir saman aftur.

Taga Erlander

UM NORSKA VALRSLITIÐ

Svenski forsætisráðharin Tage Erlander sigur um norska Stórtings valið:

- * — Sosialistiski fólkaflokkurin
- * spjaddi arbeiðararørsluna, og
- * hetta var atvoldin til bakbrest
- * Arbeiðaraflokksins. Aftaná
- * nógvur tífandi sigrar og aftaná
- * at hava leitt broytnigina í No-
- * reg frá fátækradomi til væl-
- * ferð við miklum framburði,
- * er norski Arbeiðaraflokkurin
- * meint raktur. At ein høvuds-
- * orsøkin er spjæðing Sosialist-
- * iska fólkaflokksins av arbeið-
- * ararørsluni er einki at ivast í.
- * Hetta sæst gjølla av, at borg-
- * arligu flokkarnir ikki hava
- * meiraluta í fólknum; men eg
- * ivist ikki í, at norski Arbeið-
- * araflokkurin verður at visa
- * sína meg og brátt verður at
- * vinna aftur sína sterku støðu
- * í norskum politikki.

FÓLKA-EKSPLÓTIÓNIN

Um 45 ár verða vit tvífalt so nógv fólk á jörðini, í dag eru vit 3.320.000.000 fólk. Á 2000 verða vit 7.410.000.000.

Tá henda óldin er at enda komin verða 3,6 ferðir so nógv fólk í Suðurameriku sum nú.

Fólkatalið í Afríku og Suðurasiu verður trífaldað, meðan okingin í eystara parti av Asiu verður 2,3 ferðir fólkatalinum nú.

Fólkatalið í Sovjet verður tvífaldað, meðan fólkatalið í hinum partinum av Europu einans verður økt við einum tríðingi. Meðal-

voksturin í øllum heiminum er nú 1,9 pst. árliga.

Kuveit hevur heimsins størsta fólkavokstur — 10,7 pst. árliga, síðan kemur Costa Rica við 4,5 pst. Burundo við 4,3 pst., Sýria við 4,2 pst. og Libya við 3,7 pst.

Árligi fólkavoksturin er annar í Afríku 2,5 pst.
Suðurasiu 2,4 —
Oceaniu (Kyrrahav) 2,2 —
Norðameriku 1,6 —
Sovjetsamveldinum 1,6 —
Europu 1,9 —

Heimsins størstu býir eru Tokio við 9 milj. íbúgvum, New York við 8 milj. og Shanghai 7 milj.

STØRRI TRYGD. Í 1964 umkomust 194 námsarbeiðarar í Bretlandi. Hetta er lægsta tal, menn vita um, síðan farið varð undir námsarbeiði.

YVIRSKOT. Fyri fyrstu ferð í 8 ár er tað hent, at handilsjævnvág USA hevur vist eitt yvirskot.

Hitler ikki valdur

Kanningar í sambandi við seinasta val í Tysklandi vistu, at Hitler á hesum sinni einans hevði fingið 4 pst. av atkvøðunum.

Í 1954 hevði hann havt fingið umleið 15 pst. av atkvøðunum, men í 1963 var talið minkað niður í 4 pst.

Sinalco

RESTORFFS BRYGGJARÍ

Lýsið í SOSIALINUM!

Nýggjur HØGGUSLOKKUR

á gomlu.

Pf. Bacalao